

POSTANOWIENIE

Dnia 31 stycznia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Elżbieta Karska (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Tomasz Demendecki

SSN Janusz Niczyporuk

w sprawie z protestu M. C.

przeciwko ważności wyborów do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

zarządzonych na dzień 15 października 2023 r.,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 31 stycznia 2024 r.,

pozostawia protest bez dalszego biegu

PB

UZASADNIENIE

M. C. pismem z dnia 23 października 2023 r. wniosła protest wyborczy do Sądu Najwyższego w związku z wyborami do Sejmu i Senatu, ale i również w związku z referendum. Uzasadniła to możliwością „manipulacji oddawania głosów po ciszy wyborczej i wszystkie głosy oddane po ogłoszeniu wyników przez P. były głosami nieważnymi, a druk do referendum często był niepodawany do pakietu wszystkim wyborcom”, jak wyjaśniła w treści protestu.

W sprawie zajęła stanowisko Państwowa Komisja Wyborcza, która uznała, że protest powinien zostać pozostawiony bez dalszego biegu. Podobne stanowisko zajął Prokurator Generalny, który zauważył, że sformułowane w proteście

zarzuty mają charakter ogólnikowy, obarczone są deficytem dowodowym i mimo iż podnoszą szeroką gamę zarzutów, to brak związku z głosowaniem, ustalaniem wyników głosowania czy też wyników wyborów.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Protest wyborczy nie może mieć charakteru abstrakcyjnego. W niniejszej sprawie M. C. bardzo ogólnie i chaotycznie, a także w niezrozumiały sposób wskazuje jedynie, że wnosi protest w związku z wyborami do Sejmu i do Senatu oraz referendum, uzasadniając to – jak twierdzi – „możliwością manipulacji oddania głosów po ciszy wyborczej”.

Sąd Najwyższy zauważa, że na podstawie art. 82 § 1 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (Dz.U. 2022, poz. 1277 i 2418 oraz z 2023 r. poz. 497) przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony protest z powodu:

1. dopuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów;
2. naruszenie przepisów Kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.

Analogicznie art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o referendum ogólnokrajowym (Dz.U. 2020, poz. 851 oraz 2023 r. poz. 497 i 1628), zwanej dalej „ustawą” przewiduje, że przeciwko ważności referendum może być wniesiony protest ze względu na zarzut dopuszczenia się przestępstwa przeciwko referendum lub naruszenia przepisów ustawy dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyniku referendum. Poza tym należy mieć na uwadze, że zgodnie z art. 34 ust. 2 ustawy do warunków i trybu wnoszenia protestu oraz sposobu jego rozpatrywania i trybu podejmowania uchwały w tej sprawie przez Sąd Najwyższy stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu wyborczego, a zatem także art. 241 Kodeksu wyborczego, zgodnie z którym wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty.

Zdaniem Sądu Najwyższego żaden z przedstawionych w proteście zarzutów nie dotyczy wyżej wymienionych ustawowych przesłanek do jego wniesienia, zaś wniesienie protestu opartego na hipotezie lub jedynie „możliwości manipulacji” jest niedopuszczalne.

W judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się, że protest jest środkiem procesowym o indywidualno-konkretnym charakterze. Oznacza to, że protest nie może mieć charakteru abstrakcyjnego, czyli zawierać zarzutów o charakterze ogólnym. Jego przedmiotem mogą być tylko zarzuty, które skarżący jest w stanie udowodnić. Skarżąca nie sprecyzowała też czynu zabronionego, którego znamiona miały zostać zrealizowane.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy postanowił pozostawić protest bez dalszego biegu z uwagi na niesformułowanie w nim zarzutów, które nawiązywałyby do określonych w art. 82 § 1 Kodeksu wyborczego oraz art. 33 ust. 1 ustawy w związku z art. 241 § 3 i art. 243 § 1 Kodeksu wyborczego podstaw jego wniesienia, tj. z powodu niespełnienia ustawowego wymogu, polegającego na konieczności wskazania, że zarzucane naruszenia prawa miały wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników referendum, a także z uwagi na niespełnienie wymogu art. 243 § 1 Kodeksu wyborczego.

[SOP]

[ał]